



40. LOUTKÁŘSKÁ CHRUDIM

# ZPRAVODAJ

CHRUDIM 4. - 10. ČERVENCE 1991

MIMOŘÁDNÉ ČÍSLO

NÁRODNÍ PŘEHLEDKA AMATÉRSKÉHO LOUTKÁŘSTVÍ

## *Vážené dámy a pánové, milí přátelé,*

uzavíráme 40. loutkářskou Chrudim, národní přehlídku amatérského loutkového divadla s mezinárodní účastí. Přehlídku, která ve svém kulatém výročí byla uskutečněna v přechodovém období změn mezi dvěma systémy. Mezi starým, totalitním - jehož negativní důsledky jsou známy a novým, demokratickým - který se tvoří, vývoj amatérského loutkového divadla však začíná již dnes ovlivňovat.

Výběr souborů pro přehlídku byl letos ovlivněn organizačními změnami, které nastaly zrušením bývalých krajských a okresních kulturních středisek. Jen ve třech krajích zůstala zatím kontinuita přehlídek zajištěna, ale i zde se vybíralo z menšího počtu souborů, než dříve. Z ostatních míst pak byly soubory vybírány podle klíče, který byl uveřejněn v loutkářském VYKŘÍČÍKU (červen 1991). Jeho snahou byla co největší objektivita výběru směrem k souborům, ale také zajištění kvality přehlídky. Původní obavy z možné nižší úrovně přehlídky byly pro letošek prakticky překonány. Přehlídka se jeví při srovnání s minulou o poznání výše v kvalitě inscenací zúčastněných souborů.

Letošní inscenace jsou více výrazné jako kolektivní díla, s větší vyrovnaností jednotlivých složek, jako díla, ve kterých nevyčnívají jednotlivé individuality, jako díla osobnostně vyrovnaných souborů.

Význam přehlídky uvedenými okolnostmi tedy neupřel. Svědčí o tom počet zařazených souborů i počet realizovaných seminářů. Bylo zařazeno osm velkých inscenací, dva bloky maličností či individuálních výstupů, inspirativní vystoupení profesionálního souboru, slovenského souboru i dvou zahraničních - ze Švýcarska a Rakouska. Nelze

zanedbat ani dobrou úroveň vystoupení 10-ti souborů na loutkářské pouti. Pracovní náplň přehlídky pak charakterizovaly osobitě pojaté semináře, s jejichž některými aktivitami a výsledky jsme se setkávali i v ulicích města.

Úroveň inscenací hodnotila porota na vnitřních setkáních, o nichž podávala podrobně, přehledně i obětavě zprávy redakce Zpravodaje. Navíc probíhaly diskuse veřejné, žel časově poněkud omezené. Zajímavým obohacením činnosti poroty byla účast psycholožky Ireny Veltrubské, která pracovala se skupinou dětí. Výsledkem jejich spolupráce pak byla konfrontace názorů a pohledů dětí s názory lektorů i seminaristů.

Charakteristickým rysem přehlídky byla rozmanitost žánrů i postupů adresně zaměřených inscenací (více jak polovina programově mířila k dětem), které poskytovaly řadu inspirativních podnětů pro všechny zúčastněné loutkáře, hlavně pro ty, kteří je přijímat chtějí.

Přáli bychom si, aby i v budoucnu bylo naším společným cílem hledání silného zážitku v divadle, které je naplněno komediálností, divadelností, osobitým lidstvem a touhou komunikovat a sdílet, i radostí ze hry, která diváka strhuje a dává mu prožít chvíli soustředěné spoluúčasti i úlevu či naplnění očistné závěrečné katarze. Divadlo plastické, pravdivé ze strany souborů, kde herci se plně dávají v šanc divákům.

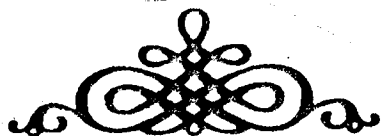
To ovšem bude možné jen s aktivní spoluprací všech amatérských loutkářů.

Při této příležitosti bych chtěl za nás za všechny poděkovat všem, kteří se podíleli na zdárné přípravě i průběhu přehlídky - organizačnímu štábu, pracovníkům ARTAMY, lektorům, redakci

Zpravodaje a celému městu Chrudimi.

Na úplný závěr bych chtěl vyjádřit přání, aby se v příštím roce i v letech dalších podařilo přehlídku zachovat.

Jan Merta  
předseda poroty



## UDĚLENÁ OCENĚNÍ

Čestné uznání loutkářskému souboru **Vždycky jinak** Vsetín za invenční provedení jarmarečního divadla v inscenaci **ŠNOFONIUS A MORDULÍNA**

Cena **LS Střípek Plzeň** za kultivovanou inscenační ztvárnění baladického žánru v inscenaci **O ULADINOVÍ A KRÁSNÉ OMNĚ**

Cena **LS V boudě Plzeň** za kolektivní tvořivou práci na inscenaci **PŘÍBĚH PRVOPOČÁTKU**

Cenu **LS C Svitavy** za inscenaci **TRAKAŘ** aneb **VELKÉ VYNÁLEZY**

Cena **LS Fkufru Olomouc** za inscenaci **NIC JENOM PRO TEBE**

Cena **LS Čmukaři Modřišice** za inscenaci **LÁRK IČÍČOK**



## Viděli jsme v PONDĚLÍ

JAK DNESKA HODNOTÍME, CO JSME VČERA VIDĚLI

Trošku jinak, než předešlé dny, neboť jsme zjistili, že zaznamenat souhrn z interního hodnocení poroty a veřejné diskuse bychom nemuseli časově zvládnout, když veřejné hodnocení začíná v 15 hodin a ví pouze Böh (a možná Luděk Richter), kdy skončí a zvláštní číslo Zpravodaje musí být do 21 hodin vytištěno, sešito a v Divadle Karla Pippicha ...

Takže jsme zaznamenali pouze jednání poroty.

red

Fkufru, Olomouc - NIC JENOM PRO TEBE

Olomoucká jevištní realizace poezie pod názvem **Nic jenom pro tebe** patří k příjemným zážitkům přehlídky. Je rozhodně jednou ze zdařilých možností, jak předat dětem poezii prostředky divadla. Je to inscenace stylově čistá, s výtvarnou i hudební složkou odpovídající celku. I když je pravdou, že inscenace **Klepy**, s níž byl soubor na LCH minule, byla zdařilejší, živější, autentičtější působící, zatímco u **Nic jenom pro tebe** nenabídl soubor publiku zdaleka všechno co umí. Tento pocit vyplývá z některých nedůsledností v provedení, z toho, že někde není bezesbýtku využit materiál, práce s předměty není dovedena až k dostatečně razantní realizaci pointy. Také je třeba se zmínit, že vleklost tempa místy dokázala rozbít obsah jednotlivých básniček. I pocit autentičnosti, tolik důležitý u tohoto typu asociativního divadla, se ve včerejším představení poněkud vytratil a ubral tak na intenzitě celkového dopadu na diváka.

Zajímavé je, že dětská "porota" se při hodnocení olomoucké inscenace rozpoltila: hodně se líbila především děvčatům, která poznala, že jde o poezii, o snění a nápady malého kluka, líbilo se jim, že je to jednoduše provedené a poetické (hodnotily ji bleděmodře, růžově, duhově ...). Druhá skupina dětí pak nepochopila, že jde o poezii, celek jí připadal rozkouskovaný, nesouvislý. (Zkrátka a dobře, tak jako dospělí, i děti nejsou "beztvará masa", ale osobnosti s různými názory a přístupy k životu i umění.)

Positiva olomoucké inscenace jsou i při výše uvedených výhradách převažující a nesporná.

ex

**Střípek, Plzeň - O ULADINOVÍ A KRÁSNÉ OMNĚ**

Dramatizace podtatranské pověsti, jejíž autorkou je členka souboru Ivana Faitlová, je velmi slušně vystavěna a je dobrým základem, od něhož se lze odrazit. Samotná inscenace však působí poněkud monotónně - sentimentálně, melodramaticky, pateticky... Důvodem je patrně skutečnost, že inscenátoři si předem určili žánr balady, který dodržují až s úzkostlivou přesností. Jemu podřizují temporytmus inscenace, animaci loutek, které pak působí ve svých gestech příliš stereotypně, podřizují mu i hudební složku, která ovšem nepřináší k ztvárnění příběhu nic navíc, ale jen rozmazává to, co je nám předkládáno jinak. Inscenace jako celek je stylově čistá, nicméně patrně právě tato snaha po čistotě za každou cenu vede až k jisté sterilitě, k pocitu nedostatku fantazie ... Chybí totiž jakýkoliv kon-

trast a tím i dramatičnost inscenace. Téma je traktováno jen všeobecnými prostředky. Baladické "sladkobolno" všechno zahltí. Situace jsou sice nastoleny, ale už nejsou naplněny. Nezdůvodněná se zdá být rozdělená interpretace u Omny.

Dětské porotě se velmi líbila scéna i loutky, přesně postihla příběh a jeho vývoj, ale všimla si i stereotypu ve vodění loutek (hlavně u Omny).

Závěrem je možné konstatovat, že i když jde o jedno z nečistších představení za posledních několik Loutkářských Chrudimí, i když je lze pozitivně hodnotit i v kontextu vývoje souboru, bylo by třeba vdechnout příběhu život. Vyjít nikoliv od žánru, ale od dramatických situací a vztahů. Určitý žánr by pak vyplynul z jejich souhrnu.

ex

### Čmukaři : LÁRK ÍČIČOK

U tohoto představení byla porota v podstatě jednotná a tak lze vybrat z jednotlivých postřehů, jak šly za sebou:

- byl ohodnocen výběr i způsob zpracování
- perfektní práce s gagy (především při trojím opakování)
- výborná herecká složka a osobnostní vklad obou herců
- druhá pohádka (se zakletou sestrou) působí nedbalým dojmem - nejasnost kolem zakletí - nevyužívá hereckého principu používaného u ostatních pohádek, které jsou ozvláštňovány tím, že herec jde jakoby proti příběhu, nebo jej naopak dovádí až k doslovnosti
- ti, kteří viděli představení poněkolkáté, hovořili o indispozici obou herců, které způsobila, že představení působilo ledabylejším dojmem než jindy.

Z obecnějších úvah se mluvilo o tom, jak ovlivní diváky znalost dřívějších inscenací při přijímání představení. Nezaujatý divák měl pocit, že u první a druhé pohádky se diváci smějí něčemu, co už znají z minulosti. Tento vztah souboru a "jejich publika" může pak přinášet problémy při přenosu představení do jiného prostředí

- rs -

### LS C Svitavy : Trakař aneb velké vynálezy

Snad mi porotci odpustí, když zcela obrátím chronologický sled událostí a začnu téměř od závěru debaty. Představení svitavského Čěčka se totiž **vzpouzí hodnocení**. K tomu, aby se o inscenaci dalo mluvit nejen v kategorii dojmů, bylo potřeba si ujasnit stavební prvky inscenace a k tomu, aby se dalo hovořit o stavebních prvcích, bylo potřeba si ujasnit terminologii. Představení je však na hranici divadelních druhů. Do žádného z nich plně nepatří a přitom do nich zasahuje. Hovořilo se i o tom, zda z hlediska loutkového divadla,

resp. divadla s předmětem, pracuje Čěčko s metaforou, symbolem nebo ilustrací. Představení dovedlo porotu i k širším úvahám o vztahu uměleckého díla a člověka, který je vnímá, ke kritériím hodnocení inscenace, k otázkám snobismu, budhismu, atd.

Myslím si však, že do stejně širokého záběru se musí dostat každý, kdo se pokusí inscenaci analyzovat.

V inscenaci jsou zastoupeny tři základní oblasti : poezie, hudba a vizuální stránka. Inscenace má neobvykle složitou (rafinovanou) strukturu, kde se věci mezi sebou propojují a ovlivňují (hudba, slovo, akce) a vstupují do složitých vzájemných vztahů. Pokud však představení vnímáme globálně, takto analyzované momenty unikají a jejich význam nepřekládáme. Soubor nám nabízí řadu pohledů na situace, které se dějí ve světě, poukazuje na ně z různých úhlů a na nás nechává, jak se rozhodneme. Jedná se vlastně o výklad Prevérta, který může způsobit rozporuplné pocity u diváka, který literární předlohu zná a má na ni odlišný názor.

Na představení nejsou důležité jenom vztahy souboru k literární předloze, ale i vztahy uvnitř Čěčka a jejich vztah k životu. Celé to směřuje k partě lidí a způsobu jejich žití.

Představení funguje perfektně po zvukové stránce. Tím nepříjemnější pocit budí v divákovi okamžiky, kdy hercům není rozumět.

Dětská "porota" (dívky ve věku 12 - 14 let) představení jednoznačně odmítla, s výjimkou dívky, která tento text sama dříve recitovala. To vedlo jednoho z členů poroty k návrhu, přejmenovat představení na "Pohádky pro poučené děti".

- rs -

**DĚKUJEME  
všem, kdož se jakýmkoliv  
způsobem podíleli na pří-  
pravě, průběhu a organiza-  
ci přehlídky.**

*Redakce*

Zpravodaj 40. loutkářské Chrudimi, národní přehlídky amatérského loutkářství. Vydává organizační štáb LCH v Chrudimi. Redakce: Eva Davidová, Alena Exnarová, Eva Ichová, Miroslav Slavík, Radim Svoboda. Tisk: Oseva Chrudim. Cena 2 Kčs.